

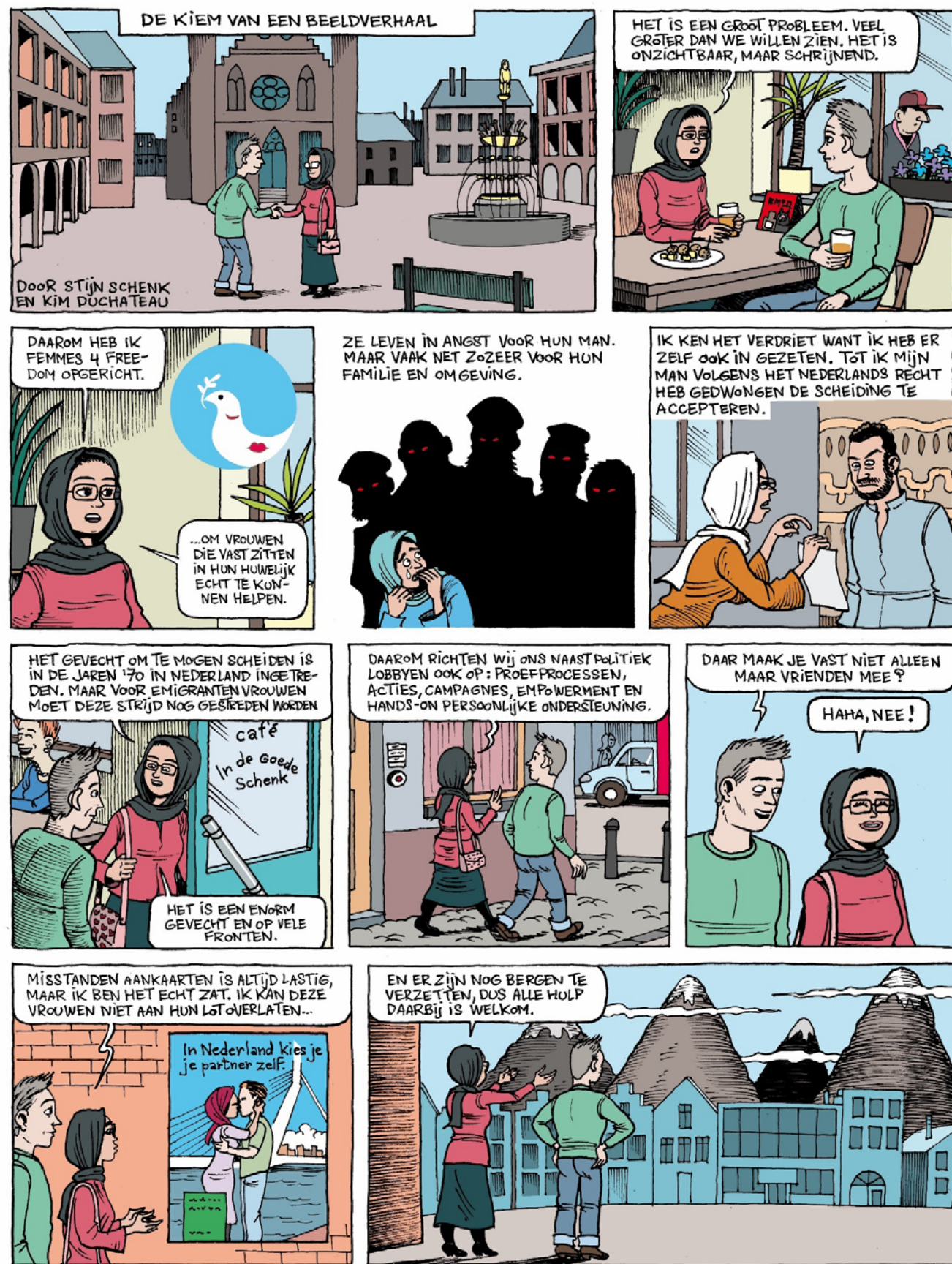
Stichting **Femmes for Freedom**
Defending Girls & Women's Rights

Jaarverslag 2021

Stichting Femmes for Freedom (FFF)
Jan van Nassastraat 102
2596 BW Den Haag
070-3626506

www.femmesforfreedom.com
info@femmesforfreedom.com

RSIN 851147823
KVK 54074681
IBAN NL71ABNA0504209744

Voorwoord

Op 5 december 2021 was het ons 10-jarig jubileum. We keken met gepaste trots terug op onze successen van de afgelopen 10 jaar: de nieuwe wetgeving, verbeteringen in de hulpverlening en nieuwe voorlichting. Successen die we samen met de meisjes en vrouwen uit onze doelgroep hebben bereikt. We stonden stil bij alle positieve verbeteringen van de afgelopen 10 jaar, maar ook bij wat er nog allemaal moet gebeuren. Juist in 2021 bleek ons werk voor de emancipatie van meisjes en vrouwen namelijk meer dan nodig. Terwijl de COVID-pandemie nog steeds ons dagelijks leven bepaalde, legde het discriminatie tegen vrouwen en huiselijk geweld bloot, in Nederland en daarbuiten. Bovendien keek de wereld toe terwijl de situatie in Afghanistan escaleerde, met een hartverscheurende en disproportionele impact op Afghaanse meisjes en vrouwen. Het werd weer pijnlijk duidelijk dat de positie van meisjes en vrouwen, juist in tijden van crisis, nog altijd geen positie van vrijheid en gelijkheid betreft.

Juist in een jaar als dit hebben we ons weer ingezet voor de emancipatie van biculturele meisjes en vrouwen, in Nederland en daarbuiten. We lanceerden een campagne over het 'maagdevlies', maakten grote stappen in de internationale agendering van huwelijkse gevangenschap en voerden belangrijke proefprocessen. Met dit jaarverslag hopen we meer inzicht te bieden in wat we het afgelopen jaar gedaan hebben, al voelt het alsnog of er niet genoeg ruimte is om alles wat belangrijk is uit te lichten.

Waar we hoe dan ook nooit recht aan kunnen doen in een verslag als dit, is het uitspreken van onze dank; aan alle organisaties die ons hebben geholpen met financiering, onze vrijwilligers, donateurs, sympathisanten, samenwerkingspartners, kortom, iedereen die ons afgelopen jaar in woord en daad heeft bijgestaan. We zijn ontzettend dankbaar voor jullie steun, die voor ons van onschatbare waarde is geweest!

Shirin Musa
Directeur Femmes for Freedom

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Over Femmes for Freedom	5
Impact.....	5
Pijlers.....	6
1. Juridische helpdesk.....	6
2. Kenniscentrum.....	6
3. Onderhouden en voeden politieke en maatschappelijke lobby.....	6
4. Preventie en voorlichting.....	6
5. Internationale agendering, overleg en samenwerking.....	7
Organisatie.....	7
Jaaroverzicht	8
Maart.....	8
April.....	8
Mei.....	8
Juli.....	8
September.....	9
Oktober.....	9
November.....	9
December.....	9
Projecten	10
Juridische helpdesk.....	10
Proefprocessen.....	11
Kenniscentrum	12
Zelfbeschikking.....	12
Polygamie.....	12
Digitale veiligheid.....	12
Financiële zelfredzaamheid.....	13
Seksualiteit en gezondheid.....	14
Campagnes	15
Alles over het maagdenvlies.....	15
Activiteiten.....	15
Orange the World.....	15
Internationale Dag tegen de Doodstraf.....	18
Freedom is our right (FIOR)	19
Activiteiten.....	19
Discursief programma.....	22
Politieke en maatschappelijke lobby en agendering.....	22
Maagdenvliescontroles-en hersteloperaties.....	22
Wet Tegengaan Huwelijkse Gevangenschap.....	22
Geweld tegen vrouwen.....	23
Regeerakkoord.....	23
Onderzoeken.....	23
Media	23
Tot slot	26
Bijlagen	27
Bijlage 1:.....	27
Bijlage 2:.....	31

Over Femmes for Freedom

Femmes for Freedom wil de stem zijn van vrouwen en meisjes die niet door de overheid of reguliere hulpverlening gehoord worden. Wij zetten ons in voor het recht op zelfbeschikking voor alle vrouwen: het recht om hun eigen leven vorm te geven en gezond te zijn, vrij te zijn van dwang en geweld, om relaties aan te gaan en om hun seksualiteit te beleven op de manier die zij zelf willen.

Zelfbeschikking is een fundamenteel mensenrecht, maar helaas zijn er in Nederland nogal wat vrouwen en meisjes die dit recht nog niet kunnen uitoefenen, omdat zij gehinderd worden door hun patriarchale gemeenschappen of families. Een belangrijk onderdeel daarvan is het gebrek aan huwelijkse, financiële en seksuele gelijkheid tussen mannen en vrouwen en de keuzevrijheid van meisjes en vrouwen.

Femmes for Freedom zet zich in tegen:

- Huwelijksdwang
- Kindhuwelijken
- Gedwongen achterlating
- Polygamie
- Huwelijkse gevangenschap: een vrouw tegen haar zin vasthouden in een huwelijk, omdat de man een religieuze scheiding weigert
- Verborgten vrouwen
- Gebreken in de vrouwenopvang
- Genitale verminking
- Eergerelateerd geweld
- Seksuele onvrijheid
- Maagdenvliescontroles- en hersteloperaties
- Economisch geweld

Wij helpen vrouwen en meisjes die als gevolg hiervan in de problemen komen, zetten ons op deze onderwerpen in voor adequaat overheidsbeleid en zetten deze kwesties bij

de gemeenschappen zelf, de (inter)nationale politiek en de hulpverlening op de agenda.

Impact

Mensenrechten van vrouwen bevechten is in de geschiedenis en heden ten dage nooit zonder weerstand gegaan. Maar onze grassroots-manier van werken heeft effect. Met de juridische blik, praktische kennis, onbevreesde houding, lobby-kwaliteiten en breed gesteunde opiniestukken, weten we het verschil te maken voor vrouwen en meisjes.

De grootste kracht van Femmes for Freedom is het maatschappelijk en politiek agenderen van problemen rondom huwelijkse onvrijheid en het bevorderen van gendergelijkheid in de migranten-en vluchtelingengemeenschappen. Dankzij onze inspanningen zijn wetten gewijzigd, nieuwe wetten aangenomen en is er beleid ontwikkeld. Deze verbeteringen in wet en beleid helpen duizenden vrouwen nu, maar ook in de toekomst. De impact van ons werk blijft, dankzij onze focus op systematische, duurzame verandering, ook in de toekomst voortbestaan. Naast onze sterke politieke en maatschappelijke lobby bewandelen we ook de juridische weg om de discriminatie van en geweld tegen vrouwen tegen te gaan. Zo helpen we vrouwen die te maken krijgen met complexe vormen van geweld en voeren we proefprocessen tegen predikers van geweld tegen vrouwen.

Pijlers

De expertise van Femmes for Freedom ligt in het signaleren van problemen in de praktijk en dat te vertalen naar effectieve wetgeving, beleid en hulpverlening die meisjes en vrouwen kan helpen en beschermen.

Wij werken met vijf pijlers die richting geven aan de werkzaamheden van de organisatie en bijdragen aan de noodzakelijke veranderingen op het gebied van de emancipatie van vrouwen.

1. Juridische helpdesk

De laagdrempelige juridische helpdesk is het 'hart' van Femmes for Freedom: hier krijgen slachtoffers van huwelijkse onvrijheid juridische en eventuele verdere ondersteuning. We denken creatief en oplossingsgericht: waar reguliere hulpverlening en instanties in sommige gevallen tegen beleidsmaatregelen, protocollen en regels aanlopen, kan Femmes for Freedom het verschil maken. Vanwege de diepgaande kennis van de problemen op het gebied van huwelijkse gelijkheid voor vrouwen uit patriarchale gemeenschappen, verwijzen veel hulpverleningsinstanties vrouwen met gecompliceerde problemen door naar Femmes for Freedom.

We staan vrouwen ook bij in juridische zaken die niet in aanmerking komen voor gesubsidieerde rechtsbijstand; dit betreft vrouwen die vele jaren zijn achtergelaten in het land van herkomst, op eigen kracht zijn teruggekeerd en via Femmes for Freedom een verblijfsvergunning aanvragen.

Ook bieden we advocaten inhoudelijk advies bij zaken die te maken hebben met huwelijkse gevangenschap en polygamie.

2. Kenniscentrum

Een solide basis van cijfers, wetenschappelijke artikelen en ontwikkelingen en diepgaande kennis van de doelgroep zijn essentieel in onze missie om vrouwen bij te kunnen staan en te kunnen helpen. In ons kenniscentrum registreren wij informatie en kennis van hulpzoekenden, hulpverleningsinstanties, migrantenorganisaties, advocaten, sociale rechercheurs, maatschappelijk werkers, wetenschappers, politie, professionals uit de geestelijke gezondheidszorg, religieuze gezagsdragers en anderen.

Het juridisch loket en het kenniscentrum maken onderdeel uit van een gerichte aanpak om een idee te krijgen van de verscheidene problematiek waar biculturele meisjes en vrouwen tegenaan lopen in het kader van huwelijkse onvrijheid, geweld, financiële en seksuele onderdrukking. Dat ligt in het verlengde van de ambitie die Femmes for Freedom heeft om niet alleen thema's te agenderen, maar daaromheen ook cijfers in kaart te brengen. De voorbeelden van schendingen van de fundamentele mensenrechten die Femmes for Freedom krijgt, komen van vrouwen zelf.

Het kenniscentrum richt zich naast het verzamelen van cijfers op:

- Het doen van autonoom onderzoek en het agenderen van nieuwe onderzoeksgebieden en methoden.
- Het vervullen van een wetenschappelijke waakhondfunctie; het corrigeren en onder de aandacht brengen van eventuele gebrekkige inhoud van bestaande onderzoeksrapporten.
- Het belichten van het belang van cultuur- en gendersensitiviteit in onderzoek en statistiek.
- Het monitoren van regionale en nationale (wetenschappelijke) rapporten van onderzoeksinstituten en welzijnsorganisaties die raken aan de doelstellingen en doelgroepen van Femmes for Freedom.
- Het onderhouden van een academisch netwerk.
- Het verzorgen van publicaties voor relevante vakbladen.

3. Onderhouden en voeden politieke en maatschappelijke lobby

We signaleren de problemen van meisjes en vrouwen uit onze doelgroep in de praktijk door constant met ze in gesprek te gaan. We vertalen hun zorgen, problemen en ideeën naar concrete suggesties voor politici. Daarbij geven we vrouwen die zelf hun verhaal willen doen een podium, door ze mee te nemen naar beleidsmakers en politici. Dat geeft de vrouwen een gevoel van kracht – 'Mijn verhaal doet ertoe, ik kan verandering teweegbrengen' - en het zorgt ervoor dat politici de noodzaak voelen iets aan de problematiek te doen door wetgeving, beleid en hulpverlening te veranderen.

Naast het begeleiden en onder de aandacht brengen van (de verhalen van) hulpzoekenden, speelt Femmes for Freedom ook in op de actuele politieke ontwikkelingen. We houden in de gaten wat er speelt en lobbyen de ideeën van Femmes for Freedom bij de politiek om zo succesvolle, duurzame verandering teweeg te brengen. Ook weten politici en kenniscentra ons te vinden en raadplegen ze ons om input, zoals het geval was bij onze deelname aan de internetconsultatie¹ over de wetswijzigingen omtrent het tegengaan van huwelijkse gevangenschap.

4. Preventie en voorlichting

Voorkomen is beter dan genezen. Femmes for Freedom zet zich in om te voorkomen dat vrouwen het slachtoffer worden van verschillende vormen van eengerelateerd geweld, zoals huwelijksdwang, gedwongen achterlating, genitale verminking, huwelijkse gevangenschap, maagdenvliescontroles- en hersteloperaties. Maar ook seksueel, huiselijk en financieel geweld. Met onze activiteiten en voorlichtingsmaterialen willen we vrouwen en omstanders bewust maken van mogelijke signalen en handelingsperspectieven aanreiken om deze situaties op tijd te herkennen, eraan te ontsnappen en zelfredzamer te worden. Daarbij richten we ons op de juiste zorgtoeleiding door inzichtelijk te maken welke organisaties er zijn om hierbij te helpen. Daarnaast zetten we in op empowerment als het gaat om onderwerpen als seksualiteit, zelfbeschikking en financiën. We lichten vrouwen en hun omgeving voor over hun rechten; over het mogen maken van eigen keuzes en het baas zijn over je eigen leven, lichaam en geld. We richten ons op het bevorderen van de zelfredzaamheid van alle meisjes en vrouwen.

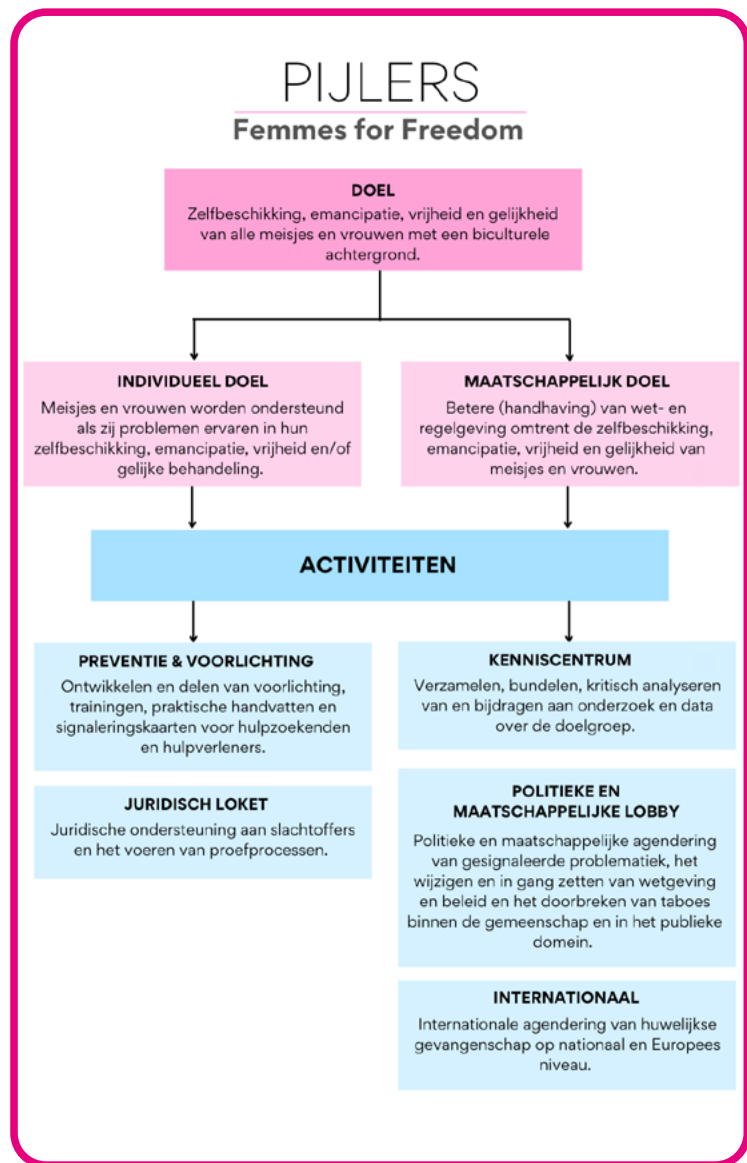
5. Internationale agendering, overleg en samenwerking

Nederland heeft internationaal altijd een voortrekkersrol gehad als het gaat om zelfbeschikking: zo is Nederland het eerste land ter wereld dat het homohuwelijk en euthanasie heeft gelegaliseerd. Femmes for Freedom ziet die voortrekkersrol ook als het gaat om de juridische empowerment van migrantenvrouwen- en meisjes. Nederland is het eerste seculiere land dat 'nee' zegt tegen huwelijkse gevangenschap en die nieuwe definitie in de wet heeft opgenomen. Dat verdient een internationaal podium, te beginnen met Europa, om deze vorm van geweld tegen vrouwen te erkennen. Huwelijkse gevangenschap bestaat immers niet in een vacuüm: als haar land van herkomst of de eigen gemeenschap grote waarde hecht aan het religieuze huwelijk, kan een vrouw die niet religieus gescheiden is in het land van herkomst beschuldigd worden van overspel en vervolgd worden.

Dit maakt het gevaarlijk of zelfs onmogelijk om bijvoorbeeld familie te bezoeken. Ook kan zij in Nederland te maken krijgen met sociale uitsluiting en/of eengerelateerd geweld.

Organisatie

Femmes for Freedom staat onder toezicht van een vrijwillig driekoppig bestuur. We hebben een klein werkapparaat, bestaande uit 1 stagiaire en 4 betaalde medewerkers voor 3,0 FTE. Daarnaast zijn er 30 actieve vrijwilligers, van wie een deel meedenkt in de focusgroepen van meisjes en vrouwen uit de doelgroep. Wij nemen hun perspectief mee in iedere activiteit die we ontwikkelen. Daarnaast zijn wij vorig jaar juli verhuisd naar de Jan van Nassastraat 102, 2596 BW in Den Haag. De stichting beschikt over een ANBI-status. Het werk wordt mogelijk gemaakt door individuele donaties, het Ministerie van Onderwijs Cultuur & Wetenschappen, Ministerie van Sociale Zaken & Werkgelegenheid, Het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Stichting Haëlla, Stichting Red Rooster en SAM.

¹ Femmes for Freedom, Internetconsultatie wet Tegengaan huwelijkse gevangenschap

Jaaroverzicht

We hebben ons ook dit jaar weer hard ingezet met en voor onze doelgroep. Dit zijn onze belangrijkste prestaties van 2021.

Maart

- We agendeerden huwelijkse gevangenschap in Frankrijk. In samenwerking met senator Nathalie Delattre diende we een **amendement** in bij de Franse Senaat op de 'loi Séparatisme'. In het amendement verzochten we de Senaat om huwelijkse gevangenschap op te nemen in de wet en het daarmee te verbieden en actief te bestrijden.

April

- We namen deel in de organisatie van een **demonstratie** tegen femicide en het uittreden van Turkije uit het verdrag van Istanbul.
- We brachten huwelijkse gevangenschap verder onder de aandacht bij politiek en maatschappij in Frankrijk middels een opiniestuk en interview in **Le Monde** en **Le Figaro**.

Mei

- Tweede Kamerlid namens de SP, Jasper van Dijk, stelde **Kamervragen** over de handelingsonbekwaamheid van Egyptische vrouwen en de schendingen van vrouwenrechten in Egypte.

Juli

- We lanceerden '**Alles over het maagdevlies**', een voorlichtingscampagne waarmee we mythes rondom het maagdevlies bestreden en taboes over maagdelijkheid doorbraken. We gaven met de campagne voorlichting over het maagdevlies, maagdevliesreconstructies en maagdelijkheid in het algemeen. Dit deden we in samenwerking met arts en seksuologe Ylanga van der Geld. Daarnaast deden we een oproep aan de politiek om maagdevliescontroles- en reconstructies te verbieden.

September

- We namen deel aan een **internetconsultatie** over wetswijzigingen in de wet Tegengaan Huwelijkse Gevangenschap. We pleitten hierbij tegen de strafbaarstelling van slachtoffers en voor verder beleid om huwelijkse gevangenschap, in samenwerking met de doelgroep, tegen te gaan.
- We werden genomineerd als **Charity of the Year** bij de European Diversity Awards voor onze bijdrage aan gelijkheid, diversiteit en inclusiviteit.

Oktober

- We voerden campagne voor de wereldwijde afschaffing van de **doodstraf**, waarbij we ons richtten op de vrouwen die tot de dood veroordeeld worden omdat ze hun eigen partner kiezen, (beschuldigd) worden van seks buiten het huwelijk of overspel.
- We voerden campagne op **Wereldmeisjesdag**, waarbij we aandacht vroegen voor meisjes in Afghanistan.
- We waren te gast bij de podcast '**Liefde kent geen dwang**' van het Landelijk Knooppunt voor Huwelijksdwang en Achterlating. We gingen hier met Kathalijne Buitenweg in gesprek over huwelijkse gevangenschap.

November

- Samira Rafaela, Europarlementariër namens Renew Europe, stelde **vragen** aan de Europese Commissie over de Europese bestrijding van huwelijkse gevangenschap.
- Kamerlid namens de VVD, Bente Becker, sprak bij een **wetgevingsoverleg** van het ministerie van SZW over de urgentie van het aanpakken van onderbelichte zelfbeschikkingsproblematiek, zoals economische uitbuiting, polygamie en femicide.
- We voerden campagne in het kader van **Orange the World**. Hierbij richtten we ons twee weken lang op onderbelichte vormen van geweld tegen vrouwen.

December

- Europarlementariër **Assita Kanko** sprak in het Europese parlement over het gebrek aan Europese actie tegen huwelijkse gevangenschap en het belang van de erkenning van huwelijkse gevangenschap als geweld tegen vrouwen.

Projecten

Femmes for Freedom zet haar kennis, expertise en ervaring in om de doelgroep te helpen en verandering teweeg te brengen. Dit doen we door middel van een unieke combinatie van projecten waarbij we individuen helpen en de doelgroep voorlichten, maar ook (inter)nationale politieke- en beleidsverandering teweeg brengen.

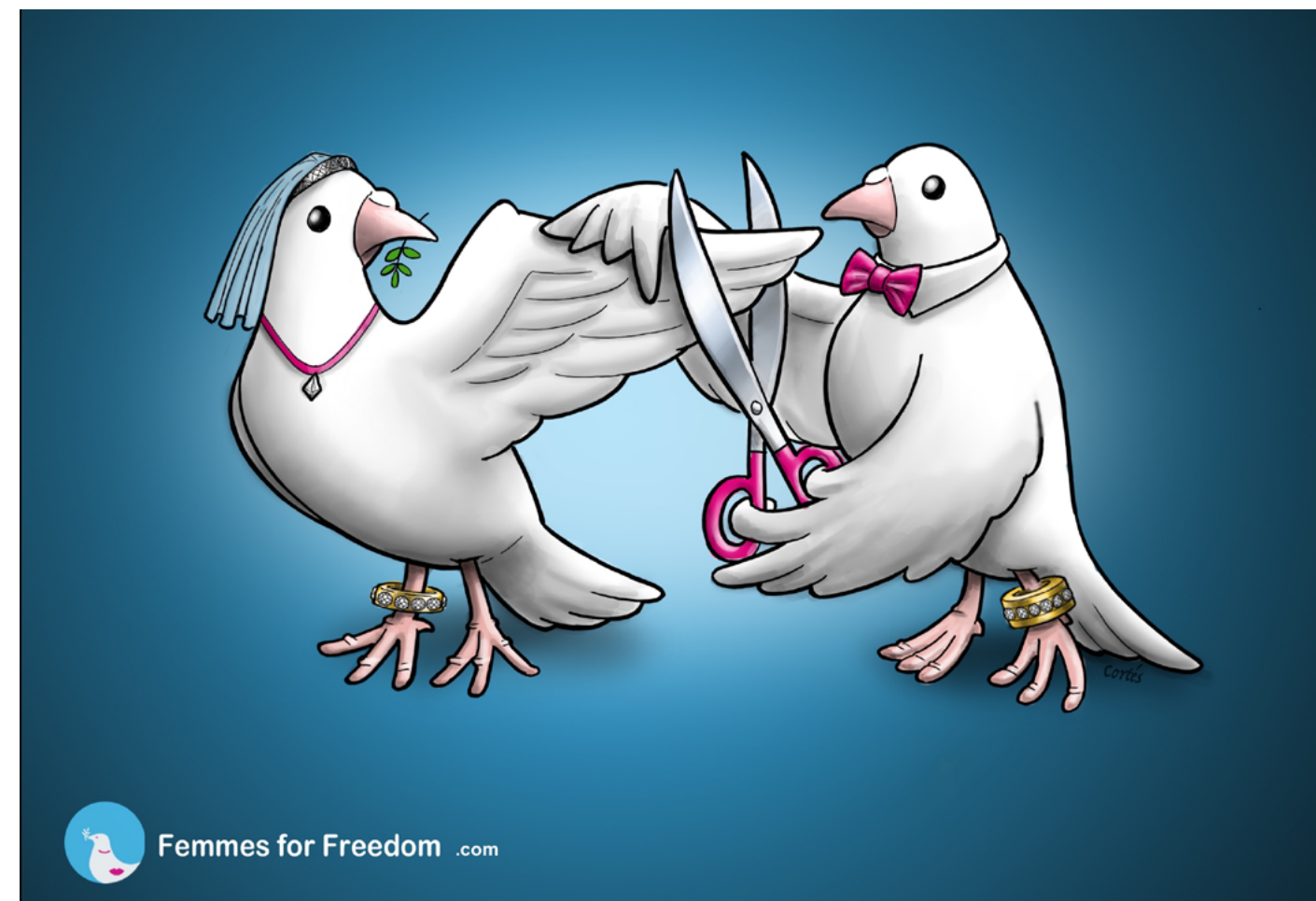
Juridische helpdesk

De juridische helpdesk is het hart van Femmes for Freedom. Vrouwen en meisjes die de weg naar de hulpverlening niet kennen, kloppen bij Femmes for Freedom aan. Ook wordt Femmes for Freedom door hulpverleners benaderd. De meeste hulpvragen kunnen eenvoudig beantwoord worden. Sommige casussen nemen veel tijd in beslag. Dit zijn de volgende zaken:

- Zaken waar weinig of nooit eerder over geprocedeerd is: zoals bijvoorbeeld de bevoegdheid van de rechter in complexe transnationale huwelijkse gevangenschap zaken. Advocaten die op basis van toevoeging werken, kunnen weinig uren declareren bij de Raad voor de Rechtsbijstand. Derhalve doen advocaten regelmatig een intensief beroep op de ondersteuning van Femmes for Freedom.

- Vragen over polygamie.
- Financieel geweld.
- Vrouwen die in de jaren tachtig gedwongen zijn achtergelaten in Marokko en die nu naar Nederland zijn gekomen en geen legale verblijfsstatus hebben en derhalve geen beroep kunnen doen op de reguliere hulpverlening en toevoeging van de Rechtsbijstand.
- De internet huwelijken die tot gedwongen isolement leiden.
- De toegankelijkheid van de vrouwenopvang.

Deze complexe zaken nemen veel tijd in beslag en worden door de directeur en een vrijwillige jurist gedaan. De werkzaamheden houden het volgende in: de intake, research, begeleiding bij de instanties en het opstellen van stukken voor instanties en advocaten, alsmede de monitoring van de zaak en nazorg zijn de taken van de directeur en de jurist.

In 2021 heeft Femmes for Freedom in 29 complexe zaken geadviseerd en bijgestaan. Deze zaken hadden voornamelijk betrekking tot gedwongen isolement, huwelijkse gevangenschap, polygamie en gedwongen achterlating. Maar ook over financieel geweld en het 'maagdenvlies'. De expertise van Femmes for Freedom helpt hierbij. Wegens de machtsovername van de Taliban in Afghanistan werd Femmes for Freedom ook benaderd met talloze evacuatieverzoeken.

Proefprocessen

Femmes for Freedom zet zich in tegen alle vormen van onvrijheid, ongelijkheid, onveiligheid en geweld tegen vrouwen. We zijn voor godsdienstvrijheid en vrijheid van meningsuiting, maar dit betekent niet dat religieuze instellingen in naam van het geloof geweld tegen vrouwen mogen propageren en plegen. Derhalve deden we in 2020 aangifte tegen de AlFitrah Moskee en haar bestuurders wegens: (1) het aanbevelen van vrouwelijke genitale verminking, (2) het sluiten van polygame huwelijken en (3) het sluiten van religieuze huwelijken zonder burgerlijke huwelijken. Deze rechtszaak liep door in 2021.

In 2020 hebben we ook handhavingsverzoeken ingediend bij de burgemeester van Den Haag met betrekking tot de As Soennah Moskee wegens het aanbevelen van vrouwelijke genitale

verminking. En een handhavingsverzoek bij de burgemeester van Utrecht met betrekking tot de Al Fitrah Moskee wegens wederom het aanbevelen van vrouwelijke genitale verminking. Beide handhavingsverzoeken werden in 2021 afgewezen wegens de vrijheid van godsdienst en onderwijs. Femmes for Freedom is bij beide gemeenten in bezwaar gegaan. Zowel Utrecht als Den Haag hebben het bezwaar ongegrond verklaard. Derhalve is Femmes for Freedom in beroep gegaan bij de Rechtbank Utrecht en Den Haag. Het kan immers niet zo zijn dat vrouwelijke genitale verminking op basis van het geloof en de vrijheid van onderwijs wordt gedoogd. Deze zaken lopen nog steeds.

We hebben gewerkt aan een proefproces met betrekking tot een huwelijkse gevangenschap- en polygamiezaak (zie: bijlage 1). We ondersteunden een vrouw die in Pakistan trouwde met haar man, wie al 12 jaar een scheiding weigert. De man is in Pakistan met een tweede vrouw getrouwd en is met haar naar Australië geëmigreerd. De vrouw in Nederland zat gevangen in haar huwelijk, terwijl haar man verder ging met zijn leven en zelfs een nieuw huwelijk aanging. De vrouw startte een bodemprocedure in Nederland en de rechter deed een baanbrekende uitspraak in deze zaak, waarin hij de bevoegdheid van de Nederlandse rechter erkende om over de zaak te beslissen. Dit is een grote doorbraak voor huwelijkse gevangenschapszaken in Nederland, waarbij rechterlijke bevoegdheid vaak complex en beperkt is.

Zelfbeschikking

In opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zijn we in december 2020 gestart met een voorlichtingsproject voor nieuwkomers. Hier zijn we gedurende 2021 actief mee bezig geweest; in 2022 is het project gelanceerd. We ontwikkelden een voorlichtingspakket voor zowel nieuwkomers als hulpverleners over elf thema's: eergelateerd geweld, gedwongen achterlating, huwelijksdwang, huwelijkse gevangenschap, vrouwelijke genitale verminking, anticonceptie, eigen studiekeuze, eigen partnerkeuze, zelfstandig wonen, verborgen vrouwen en seks. In samenwerking met maatschappelijke partners, communicatieprofessionals en de doelgroep ontwikkelden we toegankelijke en duidelijke informatie. Zo werkten we aan brochures waarin de thema's worden uitgelegd, de rechten in Nederland in kaart worden gebracht, de weg naar hulpverlening wordt verduidelijkt en praktische tips en handvatten worden gegeven. Deze brochures zijn in verschillende talen vertaald en opgenomen, zodat ook niet-Nederlands sprekende en/of laaggeletterde nieuwkomers de informatie tot zich kunnen nemen. Daarnaast zijn korte animatiefilmpjes gemaakt, waarin de problematiek kort maar duidelijk wordt omschreven en kijkers naar de juiste informatiebronnen worden toegeleid. Soortgelijke brochures zijn ook voor hulpverleners ontwikkeld; hierin wordt duiding gegeven aan de problematiek, worden risicofactoren- en signaleringslijsten in kaart gebracht.

Voor beiden groepen zijn gastlessen ontwikkeld, die door docenten of Femmes for Freedom gegeven kunnen worden. Het pakket wordt in 2022 overhandigd aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en verspreid onder de gemeenten, taalscholen en hulpverleningsinstanties.

Polygamie

In samenwerking met een stagiair is een verkennend onderzoek gedaan naar polygamie in Nederland. Er is kennis verzameld over het onderwerp om in kaart te brengen welk vervolgonderzoek en andere acties nodig zijn om polygamie tegen te gaan. Dit thema hopen we verder te ontwikkelen met nieuwe fondsen in 2022/2023.

Digitale veiligheid

In samenwerking met een stagiair is een verkennend onderzoek gedaan naar de implicaties van digitale veiligheid. Zo is er een schets gemaakt van de huidige situatie, de oorzaken en welk verder onderzoek en actie nodig is om digitale veiligheid te borgen. Dit thema hopen we verder te ontwikkelen met nieuwe fondsen in 2022/2023.

Financiële zelfredzaamheid

Er is kennis vergaard over de grootste problematiek en obstakels die biculturele meisjes en vrouwen ervaren als het gaat om hun financiële zelfredzaamheid. Voor deze meisjes en vrouwen zijn handvatten ontwikkeld. Daarnaast is de kennis gebundeld, weergegeven en gepubliceerd in de vorm van infographics. Het project wordt verder vormgegeven in 2022/2023.

FINANCIËLE ZELFREDZAAMHEID VAN VROUWEN

OORZAKEN & GEVOLGEN

43% van de Nederlandse vrouwen met een niet-westerse migratieachtergrond is niet financieel zelfredzaam.

Financiële zelfredzaamheid: beschikken over kennis en vaardigheden op financieel en juridisch gebied en door toegang, bescherming en begeleiding in staat zijn om bewuste, weloverwogen en onafhankelijke financiële keuzes te maken.

Vrouwen met een niet-westerse migratieachtergrond krijgen te maken met:

- Taalbarrières
- Sociale/culturele rolpatronen
- Controle door man/(schoon)familie
- Minder bewustzijn over financiële situatie
- Minder grip op Nederlands systeem
- Lager onderwijsniveau
- Minder sterke arbeidsmarktpositie
- Ontoereikende ouderdomsvoorziening

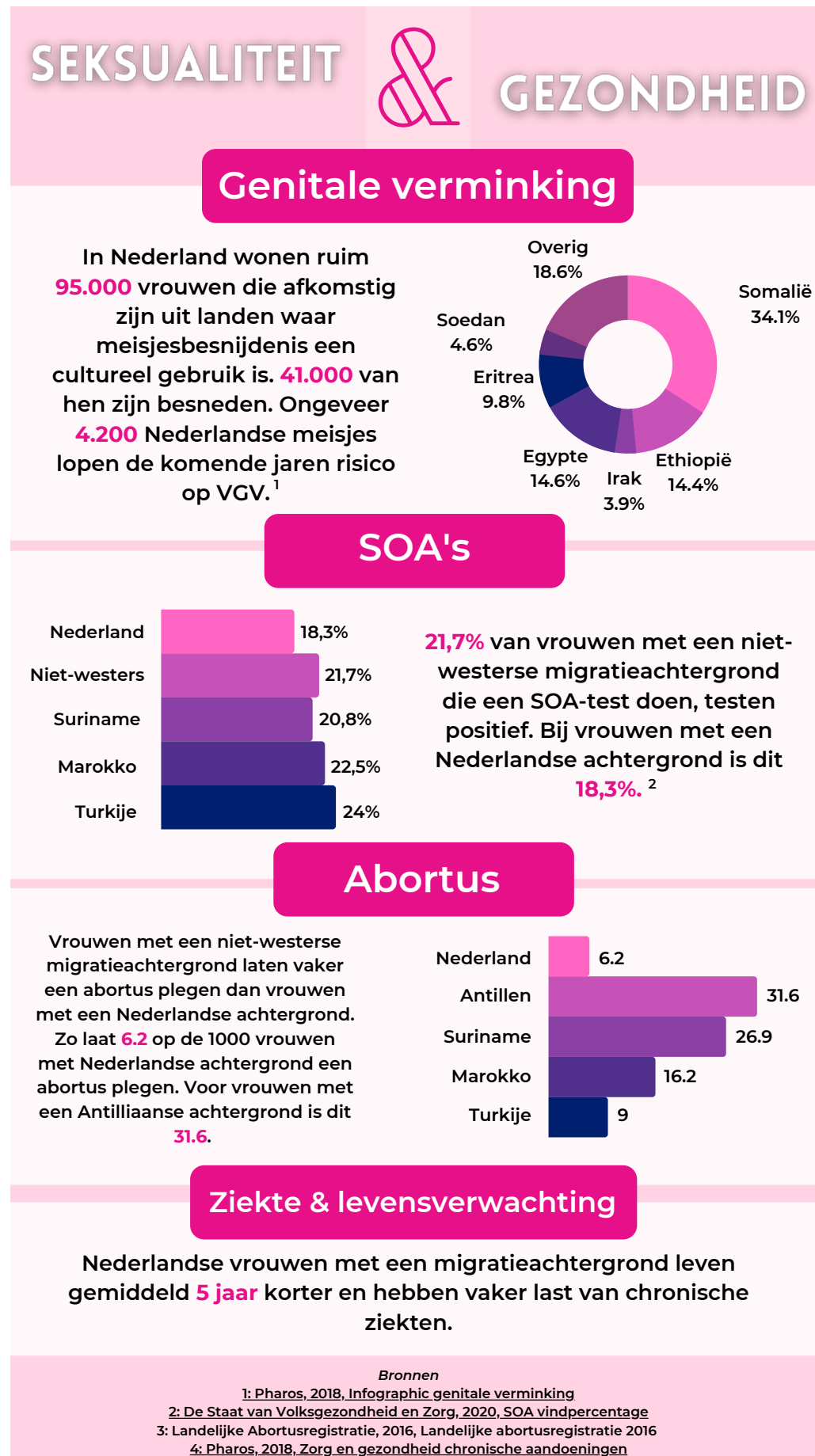
Dat kan de financiële zelfredzaamheid schaden door:

- Gebrek aan eigen bank- en/of spaarrekening
- Minder beschikken over eigen geld.
- Geen toegang tot eigen DigiD
- Minder begrip van financiële basisconcepten in een complex financieel stelsel
- Lagere arbeidsparticipatie
- Weinig verzekerd tegen calamiteiten
- Minder toegankelijke interactie met financiële dienstverlening
- Minder zelfbeschikking
- Minder mentale veerkracht

Seksualiteit en gezondheid

De kennis die in 2021 en in de jaren daarvoor is opgedaan over seksualiteit en gezondheid zijn gebundeld, weergegeven en gepubliceerd in de vorm van infographics.

Campagnes

Alles over het maagdenvlies

Maagdenvliescontroles- en reconstructies komen vaak voort uit onwetendheid en fabels over het 'maagdenvlies'. Daarom lanceerden wij 'Alles over het maagdenvlies', waarin we voorlichting gaven over het 'maagdenvlies', de gevolgen van maagdenvliesreconstructies en waar meisjes en vrouwen terecht kunnen als ze te maken krijgen met dit geweld. Deze voorlichting ontwikkelden we in samenwerking met arts en seksuologe Ylanga van der Geld. Daarnaast deden we een oproep aan de politiek om nu écht een einde te maken aan maagdenvliescontroles- en hersteloperaties. De campagne werd erg goed ontvangen. Zo werd er door de Libelle een column aan gewijd.

Activiteiten

In het kader van de voorlichtingscampagne gingen we in gesprek met arts en seksuologe Ylanga van der Geld. We ontwikkelden de brochure 'Alles over het maagdenvlies', waarin we antwoord gaven op vragen over maagdelijkheid en het maagdenvlies. Aanvullend op de brochure ontwikkelden we een filmpje waarin ook deze vragen beantwoordt werden. Daarnaast maakten we de checklist 'Geen vlies, wel maagd!', waarmee we ons richten op hoe mannen met vrouwen over maagdelijkheid en seks kunnen praten. Naast de voorlichtingscampagne publiceerden we een politiek statement waarin we een oproep deden om ook maagdenvliescontroles mee te nemen in de richtlijnen van de NVOG en om een verbod te realiseren op zowel maagdenvliescontroles- als hersteloperaties. Bovendien werd het verbod van maagdenvlieshersteloperaties opgenomen in het nieuwe regeerakkoord.

Orange the World

In het kader van de internationale campagne Orange the World voerde we digitaal campagne voor onderbelichte vormen van geweld tegen vrouwen, zoals huwelijkse gevangenschap,

maagdenvliescontroles- en hersteloperaties en eengerelateerd geweld. De campagne duurde ruim twee weken.

José

José: “Van de daad zelf herinner ik me niks, behalve dat het pijn deed”

Bladenmaker en journalist José Rozenbroek is een nieuwswijk. Elke week schrijft ze voor Libelle een column over wat haar opvalt en waarover ze zich opwindt.

TEKST REDACTIE
BEELD TAMAR OTTINK
23 JULI 2021, 13:49

Ik was *sixteen going on seventeen* toen ik ontmaagd werd door mijn skileraar. Ik was zo verliefd op deze Oostenrijkse Heinrich met z'n bruine kop en witte tanden dat ik me 's avonds na de disco door hem liet meevoeren naar een houten huisje aan de rand van het dorp. Onder zijn flared spijkerbroek en seventies-overhemd bleek een spierwit lijf verborgen te zitten dat oplichtte in het donker. Van de daad zelf herinner ik me niks, behalve dat het pijn deed en hij toen ik zachtjes schreeuwde geïrriteerd in mijn oor fluisterde: “Sei ruhig, meine Grossmutter schläft.” Daarna bloedde ik een beetje, precies zoals ik me had voorgesteld wanneer dat maagdenvlies aan flarden was geschoten.

FEMMES FOR FREEDOM

Waarom ik dit vertel? Omdat ik vorige week Shirin Musa interviewde, de strijdvaardige oprichtster van Femmes for Freedom. Musa is een vrouw die verwarring oproept, mensen kunnen haar niet in een hokje plaatsen. Ze is een gelovige moslima en draagt een hoofddoek, tegelijk zet ze zich in voor gelijke rechten voor meisjes en vrouwen met een bi-culturele achtergrond. Met haar mensenrechtenorganisatie bevecht ze alle mogelijke vormen van huwelijkse gevangenschap en seksuele onderdrukking.

Ieder meisje en iedere vrouw mag zelf beschikken over haar leven en haar lichaam, vindt zij, daar heeft niemand iets over te zeggen, geen vader, geen moeder, geen Allah of God. We spraken over de maagdelijkheidscultus die nog steeds heilig is in culturen waar seks voor het huwelijk als een kolossale zonde wordt beschouwd. Ook Lale Gül schrijft in haar bestseller *Ik wil leven* over de ‘onuitstaanbare angst van het meisje na zo'n scandaleuze daad’. Scandaleus voor het meisje welteverstaan, voor jongens geldt een andere moraal. Zoals een tante van Lale zegt: “Een jongen moet experimenteren, dat is normaal, maar bij een meisje is haar eer belangrijker dan haar leven.”

MAAGDENVLIESHERSTELOPERATIE

Het is bijna niet voor te stellen, maar ontelbaar veel vrouwen in Nederland blijken honderden euro's te spenderen aan een maagdenvlieshersteloperatie, want wee o wee, als jij niet bloedt tijdens de huwelijksnacht. Terwijl zo'n ingreep grote flauwekul is en geen garantie geeft op bloedverlies. Bovendien bestaat het risico dat de boel gaat ontsteken en je littekens krijgt, met alle gevolgen van dien.

Na afloop van ons gesprek gaf Musa me het *Trouwboekje* mee, een uitgave van Femmes for Freedom. Lachend zei ze: “Eigenlijk is het gewoon een seksboekje.” Het bleek vol nuttige feiten te staan, over seks en zin hebben en nat worden, over soa's, vaginisme en maagdenchecks. In het boekje las ik dingen die ik nog niet wist. Dat het maagdenvlies geen vlies is dat de vagina afsluit, bijvoorbeeld, maar een randje weefsel aan de ingang van de vagina. Dat soepel meegeeft als je nat en opgewonden bent, maar dat makkelijk kan beschadigen en gaan bloeden als een vrouw zenuwachtig is en niet vochtig genoeg.

Aha, dát was er dus aan de hand tijdens die nacht in dat houten huisje met in de kamer naast ons een zacht snurkende oma ...

Uittreding van Turkije uit het Verdrag van Istanbul

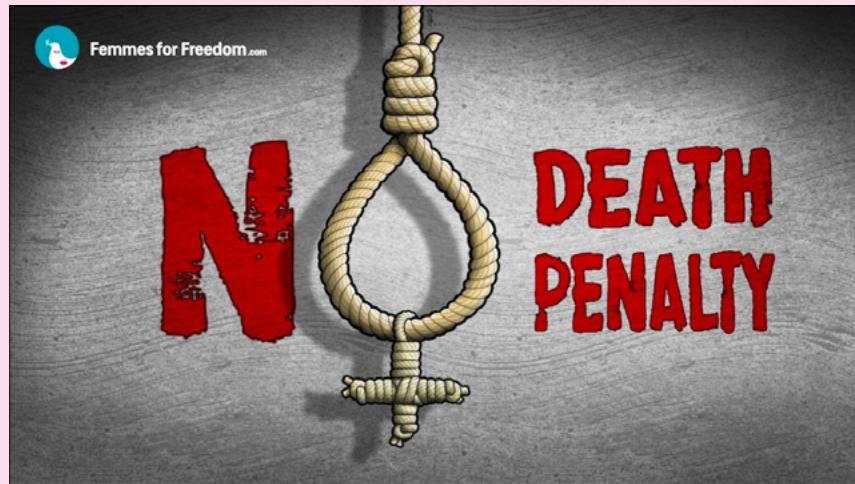
Naar aanleiding van de uittreding van Turkije uit het verdrag van Istanbul namen we deel aan de organisatie van een demonstratie tegen **femicide** op het Malieveld. Turkije heeft het Europees record voor femicide met ongeveer 300 vrouwen in 2020. De terugtrekking uit het verdrag geeft Turkije een vrijbrief

voor nóg meer geweld tegen vrouwen en LHBTI'ers. Met de demonstratie staken we Turkse vrouwen een hart onder de riem. Er werd gesproken door, onder andere, Kati Piri, Erdal Balci en Nazmiye Oral.

Internationale Dag tegen de Doodstraf

In het kader van de Internationale Dag tegen de Doodstraf voerden we in samenwerking met de World Coalition Against the Death Penalty **campagne** tegen de doodstraf. Genderdiscriminatie speelt een onontkenbare rol in arrestaties, rechtszaken en veroordelingen, in het bijzonder in combinatie met andere vormen van discriminatie, racisme en ongelijkheid. Vrouwen op verschillende plekken ter wereld worden ter dood veroordeeld wanneer ze overspel plegen. Dit heeft

Wereldmeisjesdag

Op **Wereldmeisjesdag** vroegen we aandacht voor meisjes in Afghanistan. Afghanistan onder de terreur van de Taliban ontnemt meisjes hun recht op eten, onderwijs, zorg en leven. Het ontnemen van de fundamentele rechten van Afghaanse meisjes treft de meisjes van nu, de vrouwen van morgen en de toekomst van ontelbare rechten. Juist daarom mogen we ze niet in de steek laten. In navolging van de campagne op Wereldmeisjesdag hielpen we, op verzoek van Afghaanse actissen, de hashtag #UNMustProtectTheRightsOfAfganWomen trending te maken. Dit lukte, en werd opgepakt door onder andere Lilian Marijnissen, Stella Bergsma en Barbara Barend.

Stella Bergsma @EinsteinBarble

Het is een klein gebaar maar ook een belangrijk signaal. Zometeen willen we graag vanuit Nederland ook aandacht vragen voor #UNProtectRightsOfAfgWomen Doe je mee? Twitter dan ook om 12.00 de hashtags! Samen staan we sterk!!

Lilian Marijnissen @MarijnissenL

De vrouwen die nu in Afghanistan opstaan tegen het religieuze extremisme van de Taliban zijn onvoorstelbaar moedig. Laten we dit verzet massaal steunen!

#UNProtectRightsOfAfgWomen

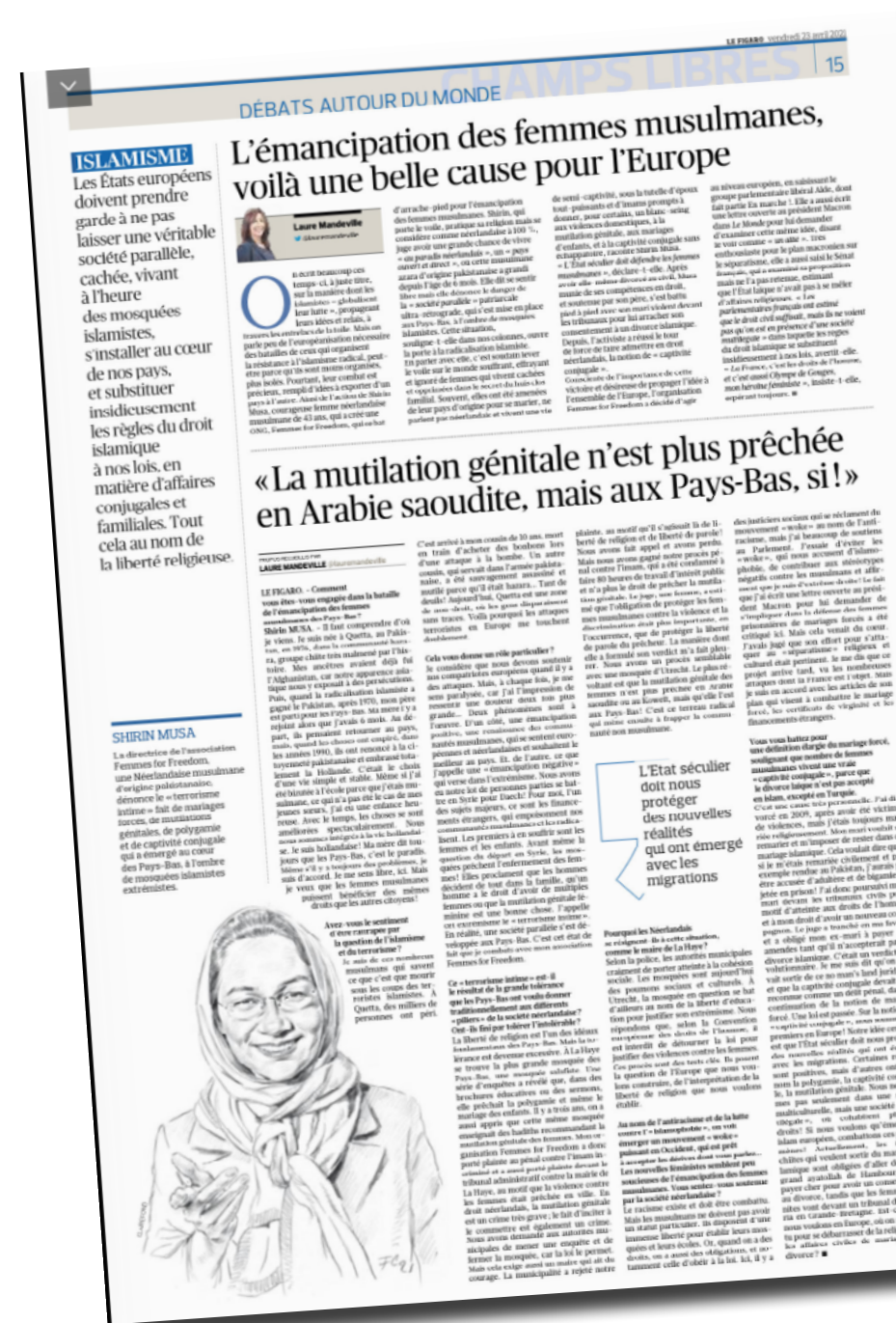
een immense impact op vrouwen die slachtoffer zijn van huwelijksgevangenschap. Bovendien wordt het recht op vrije partnerkeuze van vrouwen met de dood bestraft; in 41 landen kunnen ze de doodstraf krijgen wanneer ze relaties aangaan met vrouwen. Middels deze campagne pleitten we daarom voor de volledige afschaffing van de doodstraf. Het is een kwestie van geweld tegen vrouwen, genderdiscriminatie en een schending van het recht om te leven.

Freedom is our right (FIOR)

In 2020 startte Femmes for Freedom met 'Freedom Is Our Right' (afk.: FIOR). Middels het project zetten we in op agendering, kennisontwikkeling en kennisdeling omtrent huwelijksdwang en huwelijksgevangenschap in Europa. Hierbij richten we ons op de Europese Unie als geheel en op Engeland, Frankrijk, Denemarken, Duitsland, Spanje en België specifiek. We geven graag een korte samenvatting van de belangrijkste activiteiten en hoogtepunten van FIOR in 2021.

Activiteiten

- Ontwikkeling van nieuwe en vertaling van bestaande materialen en informatiebronnen over huwelijksgevangenschap ten behoeve van kennisontwikkeling en kennisdeling in Europa.
- Productie van een Engelstalige film over huwelijksdwang en huwelijksgevangenschap.
- Ontwikkeling van een nieuw, internationaal-georiënteerd onderdeel van de website waarop informatie, hulpbronnen en best practices met betrekking tot huwelijksgevangenschap toegankelijk worden gemaakt.
- Verkrijgen van steun van belangrijke Europese vrouwen voor het tegengaan van huwelijksgevangenschap op Europese schaal.

- Maatschappelijke agendering van huwelijkse gevangenschap middels samenwerking met landelijke en Europese organisaties en internationale media-optredens, zoals in Le Figaro en Le Monde (Frankrijk).
- Politieke lobby met Europarlementariërs, leden van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa en nationale besluitvormers om huwelijkse gevangenschap in de wet aan te pakken.
- Lidmaatschap van internationale vrouwenrechtenorganisaties, waaronder het Netwerk VN-Vrouwenverdag, Wo=Men en Girls Not Brides.

Hoogtepunten

- Margreet de Boer werd door PACE aangewezen als rapporteur voor het rapport over huwelijkse gevangenschap in de lidstaten van de Raad van Europa.
- Franse Senator Nathalie Delattre diende een amendement in bij het Franse senaat om het tegengaan van huwelijkse gevangenschap op te nemen in een nieuwe wet. Helaas werd het amendement afgewezen.
- Europarlementariër Samira Rafaela stelde vragen aan de Europese Commissie over huwelijkse gevangenschap in de Europese Unie, die vervolgens beantwoord werden.
- Europarlementariër Assita Kanko gaf een statement over huwelijkse gevangenschap in het Europees Parlement.

Shirin Musa : « Nous vous demandons, Monsieur le président, de faire tout ce qui est en votre pouvoir pour combattre la “captivité conjugale” »

L'impossibilité de dissoudre un mariage religieux existe dans toutes les traditions religieuses, mais pour les femmes musulmanes, les conséquences sont les plus graves, juge la présidente de l'association néerlandaise Femmes For Freedom, Shirin Musa. Dans une tribune au « Monde », elle interpelle Emmanuel Macron pour lui demander d'interdire la captivité conjugale, comme l'ont fait les Pays Bas.

Tribune. En tant que femme musulmane et féministe, née au Pakistan, élevée aux Pays-Bas, tant dans ma vie que dans mon travail, j'ai toujours été guidée par ma ferme croyance dans les droits de l'homme universels. Ma propre vie et celle de nombreux autres migrants est la preuve vivante que l'islam a sa place dans les Etats démocratiques constitutionnels d'Europe et que l'islam offre une place aux droits de l'homme.

Les extrémistes veulent créer une brèche, détruisant ainsi la possibilité de consensus. Qu'ils soient xénophobes, niant la liberté de religion, et plus particulièrement la liberté de croire en l'islam, ou fondamentalistes islamiques, ne supportant aucun compromis, ne lâchant rien de leurs règles patriarcales et répressives. Et ils nous considèrent, vous et moi, comme des opposants.

Un allié

Moi, une musulmane des Pays-Bas, je vous reconnais, vous, Monsieur le président de la République française, comme un allié. Un allié en faveur des droits de l'homme de chaque citoyen, homme ou femme. Un allié contre tous les extrémistes, qu'ils soient d'extrême droite ou fondamentalistes.

Avec notre organisation Femmes for Freedom, nous luttons depuis dix ans pour l'égalité des droits des femmes issues des communautés patriarcales. Ce n'est d'ailleurs pas un hasard si nous avons choisi le mot « femmes ». Un hommage à la France.

Lire aussi | [Contre l'islamisme radical, l'équilibrisme de la loi](#)

Nous reconnaissons notre propre combat dans les propositions que vous avez faites pour lutter contre l'extrémisme islamique. Nous approuvons les mesures proposées pour lutter contre l'injustice dans la sphère privée – interdiction pour les médecins de délivrer des attestations de virginité pour les filles ; actions sévères contre les mariages forcés ; approche rigoureuse de la polygamie. Ces mesures contribuent à l'amélioration, à l'application et au respect des droits fondamentaux des femmes musulmanes.

Il y a encore une mesure que les femmes musulmanes européennes exigent et qui demande à être mise en œuvre : la lutte contre la « captivité conjugale » par tous les moyens possibles. Car il s'agit d'une situation intenable, dans laquelle les femmes sont prises en otage et qui peut transformer leur vie en enfer – entraînant même parfois la violence ou la mort.

Finding solutions for marital captivity

Motion for a resolution
tabled by Ms Margreet De BOER and other members of the Assembly

This motion has not been discussed in the Assembly and commits only those who have signed it

Even though civil divorce is available in all Council of Europe member States, in many of them people may experience a situation in which they are not free to put an end to their marriage. This can be defined as "marital captivity". As addressed in paragraph 3 of Parliamentary Assembly [Resolution 2233 \(2018\)](#), marital captivity is a form of forced marriage. The victims are predominantly women, which indicates that it is also a form of violence against women.

Often situations of marital captivity are related to religious marriages: certain (interpretations of) religions do not allow for divorce, or require the permission of the other (male) partner. However, marital captivity may take place in civil marriages as well, and may have causes besides religion: strong social stigma, financial issues, emotional pressure, fear and dependency in terms of residence permits can all be impediments to divorce. Several researches in, among others, the Netherlands and the United Kingdom, indicate that there is a large variety of situations of marital captivity, and that it can have severe detrimental consequences for the trapped spouse. It can be assumed that marital captivity takes place in other member States as well.

Marital captivity is an infringement on the trapped spouse's personal autonomy, a basic principle of human rights law. Additionally, the fear, stress and social consequences caused by marital captivity can lead to violations of the trapped spouse's rights to freedom of movement, right to health and right to marriage as codified in the European Convention on Human Rights and in the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights. Additionally, marital captivity is a form of forced marriage and violence against women.

The Assembly should therefore make an inventory of the situations that can lead to marital captivity in its various member States, and come up with clear recommendations as to how to effectively address these.

Question for written answer to the Commission Rule 138 Samira Rafaela (Renew)

Subject: Marital Captivity

A woman has the right to marry, divorce and remarry as enshrined in Articles 8 and 12 of the European Convention on Human Rights, Article 16 of the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women and Article 37 of the Istanbul Convention.

Marital captivity is a violation of these rights. It refers to a situation in which someone is kept in a marriage, on a religious basis or otherwise, against their will, because they are unable to obtain a dissolution of marriage.

The consequences for women, such as exclusion, stigmatization and prosecution heavily impacts their life. It is therefore time that marital captivity gets recognized as gender-based violence.

President von der Leyen reaffirmed in her state of the Union address that a law to combat violence against women, from prevention to protection, and effective prosecution will be proposed by the end of 2021.

- 1 Is the Commission aware of the impact marital captivity has on women?
- 2 What efforts has the Commission made to address and recognize the negative strain of marital captivity on women?
- 3 How is the Commission planning to include marital captivity in its upcoming legislative proposal on gender-based violence?

Discursief programma

Wegens de COVID-19-pandemie hadden we in 2021 een minder uitgebreid discursief programma. Shirin Musa heeft in oktober een lezing gegeven bij Clingendael over de situatie in Afghanistan. Bovendien heeft ze in een lezing gegeven bij Rotary Baarn over de emancipatie van migranten- en vluchtelingenvrouwen. Daarnaast hebben Shirin Musa en vaste vrijwilliger Mup Maessen gesproken op het jaarlijkse congres van de Vereniging voor Familierechtadvocaten en Scheidingsmediatoren.

Politieke en maatschappelijke lobby en agendering

Maagdenvliescontroles-en hersteloperaties

Zowel maagdenvliescontroles- als hersteloperaties zijn discriminatie van en geweld tegen vrouwen. Daarom lobbyden we in 2019 ook voor een verbod op deze praktijken bij toenmalig minister Hugo de Jonge en de NVOG. Dit resulteerde in 2020 tot een nieuwe richtlijn van de NVOG waarin wordt bepaald dat hersteloperaties in principe niet worden uitgevoerd en vrouwen goed worden voorgelicht over het 'maagdenvlies' wanneer zij deze ingreep verzoekt. Femmes for Freedom vond dit niet ver genoeg gaan en heeft haar lobby voor een verbod op maagdenvliescontroles- en hersteloperaties voortgezet. Dit resulteerde in de aangenomen motie van Jasper van Dijk en Jeroen van Wijngaarden (VVD en SP) waarin zij de regering hebben verzocht om de maagdenvliescontroles-en operaties wettelijk te verbieden. Ten gevolge van onze acties is het verbod van maagdenvlieshersteloperaties opgenomen in het nieuwe regeerakkoord.

Wet Tegengaan Huwelijkse Gevangenschap

We namen deel aan de internetconsultatie 'Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, het Burgerlijk Wetboek en enige andere wetten (tegengaan huwelijkse gevangenschap en enige andere onderwerpen)' (zie bijlage 2). De consultatie betrof,

onder andere, een wijziging waarbij beide huwelijkspartner strafbaar worden gesteld als zij uitsluitend religieus getrouwd zijn. Middels de internetconsultatie maakten we onze bedenkingen bij de strafbaarstelling van de huwelijkspartners kenbaar, omdat het de weg naar de rechter bemoeilijkt en daarmee de positie van vrouwen juist verslechtert. Daarbij pleitten we voor verder beleid om huwelijkswang en huwelijkse gevangenschap tegen te gaan, in samenwerking met de doelgroep.

Geweld tegen vrouwen

In november belichtte Kamerlid Bente Becker (VVD) in een wetgevingsoverleg van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de urgentie van het aanpakken van onderbelichte problematiek waar Femmes for Freedom zich al jaren hard voor maakt. Zo sprak Becker over economische uitbuiting, polygamie en beschuldigingen van hekserij. Bovendien adresseerde ze de gebrekkige uitvoering van de aanpak van schadelijke praktijken, waaronder de eerder genoemde aanpak van maagdenvlieshersteloperaties.

Regeerakkoord

In december werd het nieuwe regeerakkoord gepresenteerd. Daar werden verscheidene door Femmes for Freedom geagendeerde punten in meegenomen, waaronder het verbieden van maagdenvlieshersteloperaties, meldplicht voor huwelijkswang, eengerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking bij zorg- en onderwijsmedewerkers en gratis anticonceptie voor kwetsbare groepen. Daarnaast belooft het kabinet zich in te zetten tegen vrouwenhaat, seksuele uitbuiting, eerwraak, genitale verminking en kind- en gedwongen huwelijken.

Shirin Musa
@ShirinMusa

Mooi #regeerakkoord voor een paar strijdpunten van @femmes4freedom

- ✓ Het nieuwe kabinet zegt keihard nee vrouwenhaat & onderdrukking van vrouwen
- ✓ meldplicht huwelijkswang & vrouwenbesnijdenis
- ✓ gratis anti-conceptie voor kwetsbare groepen. Maar wie zijn de kwetsbare groepen?

Media

Femmes for Freedom verscheen dit jaar 11 keer in de media. Onze campagnes, publicaties en opiniestukken werden onder andere aan het licht gebracht bij de NOS en Goedemorgen Nederland. Bovendien werd ons werk meermaals in de Franse media belicht, namelijk le Monde, le Figaro en l'Express.

Daarnaast is onze directrice en Femmes for Freedom, opgenomen in een kaartspel voor kinderen dat zich richt op het bevorderen van inclusie en intersectionaliteit.

Bekijk een uitgebreid media-overzicht op:

<https://www.femmesforfreedom.com/over-ons/in-de-media>

Onderzoeken

Femmes for Freedom droeg in 2021 bij aan drie onderzoeken. Zo zijn we geïnterviewd door onderzoeker Ewout Butter voor een trendrapportage van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de aanpak van schadelijke praktijken. Hierbij bespraken we onderbelichte problematiek die onder de huidige aanpak verwaarloosd wordt. Bovendien leverden we een bijdrage aan het onderzoek van rapporteur Margreet de Boer naar huwelijkse gevangenschap in de Europese Unie. Daarnaast nam Femmes for Freedom deel aan een onderzoek naar verborgen vrouwen in gemeente Rotterdam, teneinde het vinden en in kaart brengen van het aantal verborgen vrouwen in de gemeente.

Shirin Musa : « Nous vous demandons, Monsieur le président, de faire tout ce qui est en votre pouvoir pour combattre la "captivité conjugale" »

L'impossibilité de dissoudre un mariage religieux existe dans toutes les traditions religieuses, mais pour les femmes musulmanes, les conséquences sont les plus graves, juge la présidente de l'association néerlandaise Femmes For Freedom, Shirin Musa. Dans une tribune au « Monde », elle interpelle Emmanuel Macron pour lui demander d'interdire la captivité conjugale, comme l'ont fait les Pays Bas.

Publié le 10 avril 2021 à 06h15 | Lecture 4 min.

Rotterdam zoekt 'verborgen vrouwen' en 'huwelijksmigranten'

30 januari 2021, 19:03 uur

Rotterdam & Regio

Er komt in elk geval een breder onderzoek naar het mysterie van 'huwelijksmigranten' en 'verborgen vrouwen' in Rotterdam. Wethouder Bokhove wil dat – bezien in het licht van het feit dat het een tricky onderwerp is – het liefst samen doen met Amsterdam, Den Haag en Utrecht. Maar Leefbaar Rotterdam en de VVD daarentegen dringen aan op snelheid.

Raadslid Hoogwerf (Leefbaar) zou de uitvoering het liefst overlaten aan Femmes for Freedom en Nationaal Programma Rotterdam Zuid, omdat het probleem al tien jaar speelt. Komende donderdag wordt er door de gemeenteraad gestemd of dit ma.

"Onderzoekers in de verkenning naar huwelijksmigranten stellen dat er in vier van de 20 migratiehuwelijken signalen waren die mogelijk een risico vormen op het ontstaan van een sociaal isolement en zij concluderen dat huwelijksmigranten een kwetsbare groep vormen", is de mening van Leefbaar Rotterdam.

Maar hoe krijg je die vrouwen in beeld? Daar gaat het om. Ze kennen de wens van Leefbaar en de VVD niet, want zijn de taal niet machtig en zitten verstopt. "Ze zullen dus actief moeten worden opgespoord", zegt Hoogwerf. "En dat is niet om te stigmatiseren, maar om te zeggen: je hoort erbij. Rotterdam moet hier een voortrekkersrol in spelen."

"Ook in Rotterdam hebben we te maken met mannen, die onder het mom van het huwelijk vrouwen naar binnen sleuren en opgesloten houden", zei raadslid Versnel (VVD). "Dat is huiveringwekkend, maar komt voort uit diepgewortelde culturele en religieuze tradities. Dus moeten we normen stellen en die afdwingen."

Maar eerst vinden. Het blijkt een speld in de hooiberg. Ook Denk geeft kennelijk geen tips, want die nam opvallend niet eens aan het debat deel en Nida beperkte zich slechts tot de uitgesproken angst van stigmatiseren.

Waarom vrouwen nu wel in opstand komen tegen de Taliban

Afghaanse vrouwen bij een protest in Kabul tegen de Taliban op 3 september AP

Layla Bil en Lennard Swolfs
redacteuren Online

"Elke dag wordt het een stapje erger, als het zo doorgaat zijn we binnen een jaar terug bij de situatie van de jaren 90", zegt de 21-jarige Nabeela uit Kabul tegen de NOS. Ze ging de afgelopen weken de straat op om haar stem te laten horen tegen de Taliban. De extremistische groepering presenteerde zich als gematigder dan de vorige keer dat ze aan de macht waren, maar een kleine maand later wordt duidelijk dat veel vrijheden die Afghanen hadden verworven, nu toch in gevaar zijn.

Vrouwen zouden zich geen zorgen hoeven te maken onder de Taliban, verzekerde een woordvoerder tijdens zijn eerste persconferentie. Hij beloofde bijvoorbeeld dat vrouwen ditmaal mochten blijven werken en studeren. In de jaren 90 waren boerka's verplicht, mochten meisjes niet meer naar school en werd muziek verboden.

Geen topposities voor vrouwen

Toch maakt Nabeela zich nu grote zorgen over haar toekomst. Ze studeert bedrijfseconomie aan de universiteit, maar weet niet of ze haar studie kan afmaken, laat staan of ze er in de toekomst kans heeft op een baan. "De Taliban hebben al aangekondigd dat vrouwen niet langer in topposities kunnen werken."

Ook voor het nationale Afghaanse vrouwen-cricquetteam is de toekomst onzeker. Sporten is verboden en de strenge kledingvoorschriften zijn terug. Nabeela heeft de verplichte zwarte hijab wel in de kast hangen, maar stelt het dragen ervan zo lang mogelijk uit.

Slimmer en radicaler

Dat de Taliban zich gematigder voordeden dan nu blijkt, is voor vrouwenrechtenactivist en oprichter van de Nederlandse stichting Femmes For Freedom Shirin Musa geen verrassing. "Ze doen zich gematigd voor, maar dat is het narratief van de Taliban en dat is overgenomen door westerse media."

De 'nieuwe' Taliban hebben van de media volgens haar onterecht het voordeel van de twijfel gekregen. "Maar ze zijn slimmer, sterker en radicaler dan hun voorgangers. Ze hebben aardige woorden geleerd die het in het Westen goed doen, zoals de belofte voor een inclusieve regering met ruimte voor vrouwen en minderheden. Maar wat ze in praktijk doen, is heel anders." De nieuwe regering in Afghanistan bestaat uitsluitend uit mannen uit één Pasjtoe-stam.

Demonstraties

Afgelopen weken gingen Afghanen in Kabul de straat op. Ze droegen borden met teksten als 'geen kabinet kan de aanwezigheid van vrouwen negeren!'. Protesten werden na de overname gedoogd, maar die tijd lijkt voorbij. Om demonstraties te stoppen werd er in de lucht geschoten, traangas gebruikt.

Ook is op deze video gezien dat demonstrerende vrouwen werden geslagen met zwepen en stokken. Let op: deze beelden kunnen als schokkend worden ervaren:

Talibanstrijders slaan vrouwelijke betogers in Kabul met de zweep

"Ik heb verschrikkelijke dingen meegemaakt tijdens de protesten van afgelopen week", zegt Nabeela aan de telefoon. "De Taliban houden zich aan geen enkele regel. Als ze willen, schieten ze of slaan ze ons." Dit gebeurde ook bij de zus van Nabeela. "Zij werd door een Taliban met een geweer op haar nieren geslagen. En er werd in de lucht geschoten."

'Wij pikken dit niet'

"Deze vrouwen zijn enorm dapper. Het getuigt van moed dat in een wijk waar recent aanslagen zijn geweest, vrouwen ook daar opstaan en zeggen: 'Wij pikken dit niet.' Het laat zien dat ze liever sterven dan onder de Taliban leven", zegt Musa.

Hoewel er bij de protesten mannen en vrouwen aanwezig zijn, is de rol van vrouwen groter en zichtbaarder. Logisch, zegt correspondent Aletta André: "Vrouwen hebben onder de Taliban het meeste te verliezen."

Eerder maakte NOS op 3 deze video over de geschiedenis van Afghanistan:

Het Afghanistan dat je niet kent

Er wordt gevreesd dat de Taliban het strenge bewind van de jaren 90 willen voortzetten en dat de geschiedenis zich herhaalt. Afghanen die toen naar Nederland zijn gevlucht om niet onder de Taliban te moeten leven, denken liever niet terug aan die tijd. "Vrouwen kregen buiten in het bijzijn van iedereen zweepslagen als ze zich niet aan de regels hielden. Daar kreeg ik veel nachtmeries over", vertelde de 36-jarige Homa Ashkar eerder aan de NOS.

Onafhankelijkheid behouden

Voor Nabeela bestaat er geen twijfel dat soortgelijke dingen in Afghanistan onder de huidige Taliban weer kunnen gebeuren. "Ik probeer hoop te houden, maar dat is moeilijk. Ze gebruiken geweld tegen vrouwen en zelfs tegen kinderen. Ik weet zeker dat we over een jaar terug zijn bij de situatie van twintig jaar geleden, omdat ze die weg al in zijn geslagen."

Toch wil ze niet stoppen met demonstreren. "Wat zou dan nog het verschil zijn tussen mij en mijn moeder, die in de jaren 90 leefde, en een leven onder het Talibanbewind accepteerde? Mijn generatie is anders dan die van toen. Wij zijn onafhankelijk en dat willen we behouden."

Sinds eergisteren geldt er een demonstratieverbod in Afghanistan. Correspondent André: "Of dit mensen van de straat gaat houden weet ik niet, maar de Taliban zullen hun mogelijk wel nog gewelddadiger aanpakken dan tot nu toe. Het zou niet gek zijn als dat in elk geval een deel van de mensen zal ontmoedigen."

Musa is voorzichtig optimistisch: "Deze vrouwen laten zich de vrijheid van twintig jaar emancipatie en onderwijs niet zomaar afnemen. Maar de internationale gemeenschap mag niet wegstijven van wat er nu gebeurt in Afghanistan."

Shirin Musa

Shirin is directrice van Femmes for Freedom, een mensenrechtenorganisatie die streeft naar gelijkheid tussen mannen en vrouwen in het huwelijk. Vroeger werden vrouwen na hun huwelijk het eigendom van hun echtgenoot. Tegenwoordig is een gelijkwaardige relatie iets waar je samen zorgvuldig in investeert. Voor Femmes for Freedom is het helder: wanneer je met iemand gaat trouwen of samenwonen is het belangrijk dat je stem wordt gehoord en dat je elkaar kunt vertrouwen.

Wist je dat er door de politieke lobby van Femmes for Freedom wetgeving is gekomen om huwelijkse gevangenschap tegen te gaan? Hiermee leverden ze een belangrijke bijdrage aan de rechtspositie van meisjes en vrouwen.

Waarom gaan mensen trouwen, of samenwonen, en stichten ze een gezin met kinderen?

Books by Ani

Tot slot

Femmes for Freedom blijft zich in 2022 inzetten voor alle meisjes en vrouwen met een biculturele achtergrond. Niet alleen in Nederland, maar ook daarbuiten. Onze inzet van de afgelopen jaren heeft geleid tot levensveranderende en toonaangevende wetswijzigingen in Nederland. Bovendien hebben we gezorgd voor permanente verbeteringen voor meisjes en vrouwen in hulpverlening en beleid. We zijn van plan hier in Nederland op voort te bouwen en tegelijkertijd onze ideeën te exporteren naar het buitenland.

Het is hoog tijd voor de emancipatie van vrouwen met een biculturele achtergrond. Hierbij moet, niet in de laatste plaats, het geweld dat hen wordt aangedaan - zoals de duizenden vrouwen die in huwelijkse gevangenschap verkeren, in gedwongen isolement zitten, genitaal verminkt worden of met eergelateerd geweld te maken krijgen - erkend en bestrijdt worden. Wij blijven ons, ook in 2022 en ver daarna, inzetten

voor de huwelijkse-, seksuele- en keuzevrijheid van alle vrouwen, in Nederland en wereldwijd.

Wilt u ons daarbij financieel steunen? Femmes for Freedom heeft een ANBI-status, wat betekent dat uw gift aftrekbaar is van uw inkomstenbelasting. U kunt eenmalig een donatie overmaken via NL71 ABNA 0504 2097 44 ten name van Stichting Femmes for Freedom, of u kunt contact opnemen via info@femmesforfreedom.com om vaste donateur te worden.

Bedankt voor uw steun!

Medewerkers, vrijwilligers en bestuur Femmes for Freedom.

Bijlagen

Bijlage 1:

Rechtbank Rotterdam, 2021, 25 mei. ECLI:NL:RBROT:2021:4377.

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBROT:2021:4377&showbutton=true&keyword=manawi>

Bijlage 2:

Femmes for Freedom, 2021, 9 augustus, Reactie FFF op het wetsvoorstel Tegengaan huwelijkse gevangenschap.

<https://www.femmesforfreedom.com/files/publicaties/pdf/Internetconsultatie08082021.docx-1.pdf>

